

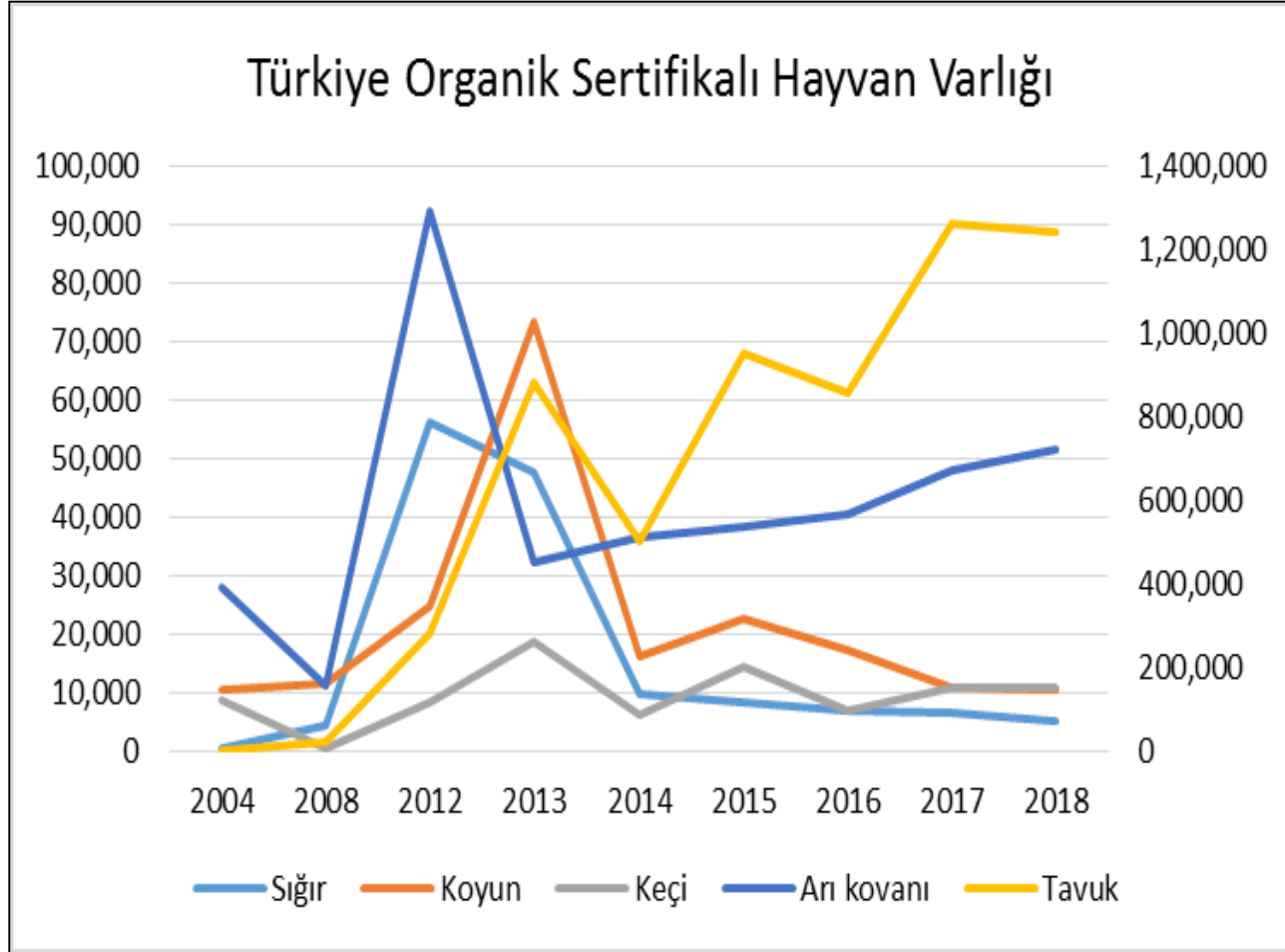
ORGANİK HAYVANSAL ÜRETİM (8.HAFTA)

- **Bu dersin konusu**
- **Türkiye'de organik hayvansal üretim**

Türkiye'de organik hayvansal üretim

- **Mevcut Durum (Genel)**
- Şekil 1'den görülebileceği gibi 2004-2018 yılı verilerine Türkiye'de esas olarak organik sığır, koyun, keçi, tavuk ve arı üretimi yapılmaktadır. Üretimi yapılan organik sertifikalı çiftlik hayvanları sayılarında yıllar itibariyle önemli düzeyde dalgalanmalar yaşanmıştır. Bununla birlikte üretimi yapılan türler içerisinde en istikrarlı ilerleme tavuk üretiminde gerçekleşmiştir.

Şekil 1. Türkiye’de 2004 -2018 Yılları Arasında Türlere Göre Organik Sertifikalı Hayvan Sayılarının Değişimi (tarimorman.gov.tr., 2019).

Türkiye'de organik hayvansal üretim

- Türkiye'de 2004-2018 yılları arasında koyun türü hariç üretimi yapılan tüm sertifikalı organik hayvan türlerinin sayısı bakımından artış gerçekleşmiştir. En yüksek artış ise sırasıyla tavuk, sığır, arı kovani ve keçi türünde olmuştur (**Tablo 7**). Bununla birlikte, organik hayvansal bu üretim kolunun, 2018 yılında gerçekleşen toplam hayvansal üretim içerisindeki payının yüksek olmadığı söylenebilir (< % 1) (tarimorman.gov.tr., 2019; tuik.gov.tr., 2018).

Tablo 7. Türkiye’de 2004-2018 Yılları Arasında Türlere Göre Organik Sertifikalı Hayvan Sayılarının Değişimi (tarimorman.gov.tr., 2019).

Yıllar/Türler	Sığır	Koyun	Keçi	Tavuk	Arı kovanı
2004	602	10.519	8.811	250	27.839
2008	4.327	11.713	474	22.428	11.207
2012	56.204	24.711	8.463	281.132	92.172
2013	47.715	73.190	18.639	881.614	32.342
2014	9.639	16.043	6.256	500.137	36.391
2015	8.234	22.566	14.297	952.610	38.296
2016	6.971	17.334	7.022	857.642	40.371
2017	6.519	10.900	10.932	1.262.307	48.153
2018	5.113	10.475	10.685	1.242.170	51.742
2004-2018 Değişim (%)	+849	-0,4	+22	+496768	+86

Türkiye’de organik hayvansal üretim

- **Tablo 8 ve 9** toplu olarak değerlendirildiğinde, Türkiye’de organik hayvansal üretim hemen her bölgede yapılmaktadır. Bununla birlikte, üretimin tipi ve yoğunluğu bakımından bölgelere göre farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların esas olarak, bölgelere özgü ekonomik, kültürel, sosyolojik ve çevresel faktörlerle birlikte geleneksel hayvansal üretime ait bilgi ve deneyimler bakımından görülen farklılıklardan kaynaklandığı söylenebilir.

Türkiye'de organik hayvansal üretim

- Türkiye'de bu faktörlerin, bölgesel düzeyde organik hayvansal üretim üzerindeki etkilerini gösteren yeterli düzeyde bilgi ve verinin olmamasına karşın, özellikle iklim ve coğrafik koşulların, bitki örtüsü (mera ve diğer yem kaynakları) ve su kaynaklarının durumunun ve bölgelerin/illerin büyük pazarlara olan mesafelerinin çok önemli düzeyde etkiye sahip oldukları kabul edilebilir. Örneğin organik ürün pazarlaması yapan firmaların büyük bir bölümünün başta Ege olmak üzere batı bölgelerinde olması, organik üretimin Kuzey ve Doğu bölgelerinde yaygınlaşmasını sınırlandırmaktadır. Ancak son yıllarda Orta ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nde özellikle organik et, süt ve yumurta üretimi de yaygınlaşmaya başlamıştır.

Tablo 8. Türkiye’de 2018 Yılında Bölgelere Göre Organik Sertifikalı Sığır, Koyun ve Keçi Sayıları, Süt ve Et Üretim Miktarları (tarimorman.gov.tr., 2019).

Tablo 9. Türkiye’de 2018 Yılında Bölgelere Göre Organik Sertifikalı Tavuk ve Arı Kovanı Sayıları, Yumurta, Tavuk Eti ve Arı Ürünleri Üretim Miktarları (tarimorman.gov.tr., 2019).

Türkiye'de organik hayvansal üretim

- **Organik Sığır Sektörü**
- **Tablo 8'den** görülebileceği gibi, 2018 yılı verilerine göre, Türkiye genelinde organik sertifikalı sığır üretimi 4 bölgede yapılmaktadır ve organik sertifikalı sığır sayısının en yoğun olduğu bölge Ege'dir
- Türkiye'de 2018 yılı verilerine göre organik sertifikalı sığır sayısı 5.113 baştır ve bu sığırlardan yaklaşık 363 ton et ve 12.292 ton süt üretilmiştir (**Tablo 10**). Organik sertifikalı sığır üretimi, 2006 yılında yalnızca 3 ilde ve 3 çiftçi tarafından yapılırken, 2018 yılında bu sayı 6 ile ve 29 çiftçiye ulaşmıştır (tarimorman.gov.tr., 2019). Türkiye'de üretilen organik sertifikalı inek sütü esas olarak içme sütü, yoğurt ve peynir olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 10. Türkiye’de 2006-2018 Yılları Arasında Organik Sertifikalı Sığır Sayısı, Et ve Süt Üretimindeki Değişimler (tarimorman.gov.tr., 2019).

- **Organik Koyun Sektörü**

- 2018 yılı verilerine göre Türkiye’de organik sertifikalı koyun üretimi 3 bölgede yapılmakta ve organik sertifikalı koyun sayısı bakımından Batı Anadolu bölgesi ilk sırada yer almaktadır (**Tablo 8**).
- Türkiye’de, 2006 yılında organik sertifikalı koyun üretimi sadece 2 ilde ve 2 üretici tarafından yapılırken, 2018 yılında bu sayı 3 ile ve 17 üreticiye yükselmiştir (**Tablo 11**). Organik sığır üretiminde olduğu gibi, toplam organik sertifikalı koyun sayısı da üretilen organik sertifikalı koyun eti ve sütü miktarlarını yansıtmamaktadır. Bu durumun; işletmelerin büyük bir kısmının organik koyun et ve süt sertifikası almamalarından ileri geldiği söylenebilir. Bununla birlikte 2018 yılında üretilen organik sertifikalı koyun sütü ve eti miktarı 48,00 ton ve 49,00 ton’dur (**Tablo 11**).

Tablo 11. Türkiye’de 2006-2018 Yılları Arasında Organik Sertifikalı Koyun Sayısı, Et ve Süt Üretimindeki Değişimler (tarimorman.gov.tr., 2019).